

КЗВО «ВІННИЦЬКА АКАДЕМІЯ БЕЗПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор КЗВО «Вінницька академія
безперервної освіти»

С.І. Дровозюк

«__» _____ 20__ р.

ПРОГРАМА

ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

для абітурієнтів, які поступають на навчання

за третім (освітньо-науковим) рівнем

спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»

Вінниця

ТЕМА 1. Концептуальні засади управлінської діяльності.

Феномен управління та основні підходи до його вивчення. Доцільність та обмеженість кібернетичного тлумачення поняття управління. Процес управління як упорядкування системи. Види управління. Основні поняття науки управління: влада та панування, керівництво та адміністрування, управління та менеджмент. Етапи становлення, коло проблем та основні школи загальної теорії управління.

Поняття про соціальне управління. Характерні риси соціального управління. Основна відмінність соціального управління від управління живими організмами. Види та форми соціального управління. Два аспекти політичного управління: адміністративно-правовий (примусовий) та впливововиховний (переконання). Поняття про соціально-політичне управління.

Соціальне управління як система. Механізм та структура соціального управління. Суб'єкти та об'єкти соціального управління. Закони, принципи та методи соціального управління. Функції соціального управління. Кадрове забезпечення управлінських процесів в суспільстві. Якісна оцінка управлінських кадрів. Поняття діапазону управління. Управлінський процес та його різновиди. Інформація та соціальна інформація. Інформація та комунікація в соціальному управлінні. Види комунікації. Поняття інформаційних бар'єрів та інформаційних шумів. Вимоги щодо інформації, яка використовується у соціальному управлінні.

ТЕМА 2. Публічне управління як специфічний вид управлінської діяльності.

Поняття публічного. Державна влада та публічна влада, державна політика та публічна політика: спільне і відмінне. Державне управління: визначення та характерні риси. Відмінності менеджменту державної організації від менеджменту недержавної організації.

Визначення публічного управління (Демонд Кілінг, Джей М. Шавріц). Публічне управління та державне управління. Співвідношення понять: «government»; «governance»; «good governance»; «public management»; «new public management». «Блексбурзький маніфест».

Принципи публічного управління та їх ціннісний вимір (Глен Райт). Принцип зворотного зв'язку як основа публічного управління. Управління зв'язками в публічному управлінні. Переговорний процес як інструмент управління зовнішніми зв'язками. «Урядування в мережі». «Трирівнева концепція» публічного управління Леслі Пала. Організація масової свідомості та поведінки як елемент публічного управління. Технології управління масовою свідомістю і поведінкою. «Вікно Овертона» та «доктрина шоку». Комунікативний вплив як інструмент публічного управління.

Суб'єкти та об'єкти публічного управління. Держава як суб'єкт публічного управління. Органи місцевого самоврядування в публічному управлінні. Політичні партії та громадські організації як суб'єкт публічного управління. Бізнес як суб'єкт публічного управління. Соціальний діалог як запорука успішного публічного управління. Співробітництво з питань громадянського суспільства як один із пріоритетів реформування публічного управління в Україні.

Політичний менеджмент як елемент публічного управління. Види політичного менеджменту та їхня дотичність до публічного управління. Менеджмент організації у публічному управлінні. Аналітична функція політичного менеджменту як складова публічного управління. Теоретичний та прикладний рівні аналізу політики. Моделі аналізу політики. Етапи аналізу політики. Центри аналізу політики як суб'єкти публічного управління.

Функції публічного управління. Планування, довгострокове планування та стратегічне планування. Організація та координація у

публічному управлінні. Організаційна структура та її різновиди. Етапи проектування організаційних структур. Поняття ідеальної організаційної структури. Контроль у публічному управлінні. Види контролю та його призначення. Негативні наслідки контролю та шляхи їх усунення. Умови ефективності контролю Концепція управління за результатами. Антикризовий менеджмент як складова функції контролю. Функції держави у системі публічного управління (Бернар Гурне).

Сервісна складова публічного управління. Поняття «послуги, що надається при виконанні функцій державної влади». Публічні послуги: національні особливості підходів до розуміння та забезпечення. «Перелік базових публічних послуг» Європейського Союзу.

Адміністративні послуги держави: соціально-економічна сутність та критерії оцінки якості надання. Поняття універсальної послуги.

Проблема оцінювання та управління якістю у публічному управлінні. Планування оцінювання та його елементи: вибір часу для оцінювання та формулювання питань, на які оцінювання має відповісти. Проблема розповсюдження та використання результатів оцінювання. Партнерське оцінювання та його переваги.

Основні завдання публічного управління в Україні у світлі Угоди про асоціацію з ЄС.

ТЕМА 3. Адміністрування як різновид управлінської діяльності.

Основні підходи до тлумачення терміну «адміністрування». «Public administration»: нюанси тлумачення («державне управління»; «державне адміністрування»; «адміністративно-державне управління», «публічне адміністрування»). Управління, адміністрування та менеджмент.

Адміністрування як організаційно-технічна складова публічного управління. Анрі Файоль про поняття адміністративного управління.

Концепція адміністративної поведінки Герберта Саймона. Г. Саймон про управлінське рішення як про ключ до розуміння адміністрування. Адміністративна система управління. Бюрократія та адміністрування. Концепція бюрократії Макса Вебера. Модель «адміністративної ефективності» Вудро Вільсона.

Виконання та здійснення державної політики як ключовий елемент адміністрування. Поняття державної політики та основні підходи до його визначення. Види та моделі державної політики. Підстави та обмеження державної політики. Знаряддя державної політики та їх класифікація.

Поняття «здійснення політики» та основні підходи до його визначення. Здійсненність політики як головна підстава для її здійснення. Фактори здійсненності політики. Здійсненність політики та впливовість політики.

Управління проектами та програмами як складова адміністрування.

Поняття адміністрації. Види та завдання адміністрації. Принципи діяльності адміністрації. Юридичний та економічний аспекти адміністрації. Парадокси, зумовлені некомерційним характером адміністрації. Публічна адміністрація та її елементи.

Проблема співвідношення «політики» та «адміністрації». Взаємопроникнення політики і адміністрації та його аспекти. Політична поведінка державних службовців та основні напрями її вивчення. Психологічні аспекти адміністрування та феномен законів Паркінсона. Адміністративна реформа: покликання, передумови та дилеми. Поняття посадової особи та відповідальності посадової особи. Формальні і неформальні механізми відповідальності посадових осіб.

ТЕМА 4. Нормативно-правові та моральні засади системи публічного управління та адміністрування.

Принцип законності у публічному управлінні та адмініструванні. Конституційно-правові засади публічного управління. Права та обов'язки громадян та їх організацій у публічному управлінні. державного управління Нормативно-правова база організації та функціонування системи органів публічної влади в Україні. Основні напрями вдосконалення нормативно- правового забезпечення публічного управління та адміністрування. Морально-етичні аспекти публічного управління та адміністрування.

ТЕМА 5. Публічне управління та адміністрування в сфері економіки.

Концепції публічного управління економічними процесами. Поняття геоекономіки.

Загальні принципи та особливості функціонування державного сектора економіки як об'єкта управління і регулювання. Структура державного сектора економіки. Форми і типи державних підприємств. Державні корпоративні права.

Ринкові інститути. Форми організації економічної діяльності приватного бізнесу. Роль приватного бізнесу у формування економічної стратегії держави. Приватна та державна власність – взаємовідносини та протиріччя. Держава як учасник і регулятор взаємовідносин у приватному бізнесі.

Приватизація як інструмент державної політики. Обґрунтування доцільності та аналіз ризиків приватизації.

Необхідність та економічна обґрунтованість розвитку малого та середнього бізнесу. Регуляторна політика держави відносно малого та середнього бізнесу. Історичні та новітні напрямки розвитку малого та середнього бізнесу, пріоритетність їх підтримки на рівні держави.

Пріоритетні напрями науково-технічної політики держави. Їх цілі та завдання.

Формування економічної стратегії держави. Роль міжнародних економічних організацій у формування державної політики у галузі управління економічним розвитком країни. Роль держави у управлінні економічним розвитком.

Проблеми інтеграції та реінтеграції економіки України з ключовими економіками світу. Вплив політичних взаємовідносин між країнами на розвиток їх економік.

Сучасна практика бюджетного процесу в Україні. Бюджет і економіка. Бюджет як стратегія економічної і соціальної політики. Бюджет і стабілізація. Бюджет як засіб контролю та управління економічним розвитком. Підготовка, прийняття та виконання бюджету.

Публічне управління в сфері економіки у світлі Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.

ТЕМА 6. Механізми публічного управління і адміністрування соціальною сферою життя суспільства.

Державна політика у сфері розвитку культури. Формування бренду держави та нації у контексті загальнополітичних змін на світовій арені. Проблеми самоідентифікації осередків суспільства за мовними, культурно-історичними, або релігійними ознаками, основні завдання державної політики у відповідних сферах. Державне регулювання сферою житлово-комунального господарства. Механізми керування взаємовідносинами між постачальниками та споживачами послуг ЖКГ.

Управління освітою як галузь державної діяльності. Державна політика в галузі освіти. Законодавче та нормативно-правове забезпечення освітньої галузі. Органи управління освітою, їх структура, повноваження. Державні освітні стандарти. Моніторинг якості освіти.

Регулююча і контролююча функція держави у підготовці фахівців. Ліцензування, акредитація та атестація навчальних закладів.

Охорона здоров'я як складова соціальної та гуманітарної політики держави. Особливості державного управління в галузі охорони здоров'я.

Державні механізми управління охороною здоров'я.

Стан та основні проблеми охорони здоров'я в Україні. Здоров'я як біологічна, соціальна та економічна категорія. Проблеми здоров'я населення України і шляхи їх розв'язання. Екологічний стан України і здоров'я населення. Медичні наслідки Чорнобильської катастрофи.

Світова проблема «старіння населення» - основні чинники, проблеми та сценарії розвитку.

Держава як гарант «забезпеченої старості». Світовий досвід вирішення питань пенсійного забезпечення. Основні тенденції, шляхи та підґрунтя таких рішень. Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку пенсійного забезпечення в Україні.

Публічне управління соціальною сферою життя суспільства у світлі Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.

ТЕМА 7. Управління національними інтересами та національною безпекою держави

Національні інтереси та їх різновиди. Американська традиція у визначенні поняття національного інтересу. Особливості європейського підходу до вивчення поняття національного інтересу. Концепція національного інтересу Р. Арона. Поняття геостратегії. Геостратегія та управління національними інтересами. Геополітичні інтереси як складова національних інтересів.

Національна безпека та її геополітичні засади. Геополітика та управління простором. Складові безпеки території. Територіальні суперечки та територіальні претензії: спільне і відмінне.

Механізм реалізації національних інтересів та його складові. Сила та могутність держави як елемент механізму реалізації національних інтересів. Територіальна експансія, окупація та гуманітарна інтервенція.

Принципи забезпечення національної безпеки. Основні напрями управління національною безпекою держави.

Закон України «Про основи національної безпеки України» та Стратегія національної безпеки України. Воєнна доктрина держави. Повноваження Президента України, Верховної Ради України та центральних органів виконавчої влади України у сфері забезпечення національної безпеки. Повноваження та функції Ради національної безпеки і оборони України.

Управління національними інтересами та національною безпекою у світлі Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.

ТЕМА 8. Механізми публічного управління та адміністрування в побудові інформаційного суспільства.

Сфери застосування інформаційних технологій у державному управлінні. Електронний уряд як інновація державного управління сучасного інформаційного суспільства. Поняття, сутність та актуальність запровадження. Принципи створення та функціонування. Міжнародний досвід у сфері електронного державного управління.

Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності органів державного управління і місцевого самоврядування. Методи набуття і поширення інформації в державному управлінні на основі новітніх інформаційних технологій. Принципи електронного документообігу.

Засоби масової інформації як один із елементів публічного управління. Інтернет як засіб формування громадської думки та контролю над нею. Місце та роль соціальних мереж у формуванні громадської думки. Проблеми та ризики при використанні соціальних мереж.

Публічне управління та адміністрування в побудові інформаційного суспільства у світлі Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.

ТЕМА 9. Державна служба в системі публічного управління та адміністрування.

Державна служба як публічно-правовий інститут. Державна служба та політичний устрій і тип держави. Приклади реформування державної служби у зарубіжних країнах.

Завдання державної служби. Види державної служби. Поняття служби в органах місцевого самоврядування.

Завдання служби в органах місцевого самоврядування. Функції служби в органах місцевого самоврядування, їх класифікація та характеристика. Поняття «державний службовець» та «службовець органу місцевого самоврядування».

Види державних службовців в Україні. Види службовців органів місцевого самоврядування в Україні. Державні службовці і політичні діячі: співвідношення правового статусу. Права і обов'язки державних службовців. Реформування державної служби в Україні у контексті євроінтеграційних процесів.

ТЕМА 10. Кадрова політика на державній службі та в органах місцевого самоврядування

Сутність кадрової політики на державній службі. Предмет і суб'єкт кадрової політики. Правовий режим кадрової політики. Сучасна кадрова політика в Україні.

Поняття, мета й умови професійної підготовки державних службовців.

Система підвищення кваліфікації державних службовців.

Поняття державної кадрової політики: регіональний вибір. Кадровий потенціал органів державної влади і місцевого самоврядування в регіонах України та його розвиток. Правове забезпечення державної кадрової політики в регіоні. Поняття, структура і функції кадрових технологій.

Професійна орієнтація в управлінні персоналом державної служби. Відбір персоналу як кадрова технологія. Адаптація персоналу та її особливості на державній службі.

Технології управління кар'єрою персоналу. Формування системи кадрового резерву державної служби та служби в органах місцевого самоврядування.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативні акти:

1. Конституція України (зі змінами) [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
3. Закон України «Про державну службу» [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/889-19>
4. Закон України «Про доступ до публічної інформації» [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>
5. Закон України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2411-17>
6. Закон України «Про місцеві державні адміністрації» [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/586-14>
7. Закон України «Про засади державної мовної політики» [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/5029-17>
8. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр>
9. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/848-19>

10. Закон України «Про основи національної безпеки» [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/964-15>

11. Закон України «Про політичні партії в Україні» [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2365-14?test=XX7MfyrCSgkyJJ6IZiXgFBcPHI40As80msh8Ie6>

12. Закон України «Про службу в органах місцевого самоврядування» [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2493-14>

13. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/984_011

Навчальна та наукова :

14. Адміністративне право України. Академічний курс. У 2-х т.: Підручник. Т.1. Загальна частина. – К.: Юридична думка, 2004. — 584 с.

15. Бакуменко В.Д. Теоретичні та організаційні засади державного управління: навч. посіб. / В.Д. Бакуменко, П.І. Надолішній. - К.: Міленіум, 2003. - 256 с.

16. Боссарт Д. Державна служба у країнах-кандидатах до вступу до ЄС: нові тенденції та вплив інтеграційного процесу / Д. Боссарт, К. Деммке; Пер. з англ. Шаленко О.М.– К.: Міленіум, 2004.– 128 с.

17. Бостан С.К., Тимченко С.М. Державне право зарубіжних країн: Навч. посіб. – К.: ЦНЛ, 2005. – 504 с.

18. Буник М.З. Основи аналізу державної політики [Текст] : навч. посіб. / М. З. Буник ; Львів. регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. - Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2015. - 125 с.

19. Воронкова В.Г. Менеджмент в державних організаціях: Навч. посіб. – К.: Професіонал, 2004.– 256 с.

20. Гладкий О. В. Менеджмент регіонального розвитку : навч. посіб. / О. В. Гладкий. – К. : Академвидав, 2013. – 248 с.

21. Глосарій Програми розвитку ООН [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.unpan.org/Directories/UNPAGlossary/tabid/928/Default.aspx>

22. Голубь В. Політико-адміністративні реформи як реалізація нової управлінської парадигми: європейський вимір і Україна: навч.-метод. матеріали / В.Голубь. - К.: НАДУ, 2009. - 52 с.

23. Гуманізація публічної служби в Україні: науково-практичні засади [Текст] : колектив. монографія / С. М. Серьогін, Є. І. Бородин, Н. А. Липовська [та ін.] ; за заг. ред. С. М. Серьогіна ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Дніпропетр. регіон. ін-т держ. упр. - Дніпропетровськ : ДРІДУ НАДУ, 2015. - 254 с.

24. Дзюндзюк В.Б. Ефективна діяльність публічних організацій: монографія. –Харків: Вид-во ХарРІ УАДУ «Магістр», 2003. – 236 с.

25. Демократичне урядування і публічне адміністрування: проблеми вимірювання і аудиту: наук.-метод. Посіб / Колодій А.Ф., Буник М.З., петровський П.М. та ін.. – К.: НАДУ, 2011. – 56 с.

26. Державна служба: підручник у 2 т. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України; ред. кол. Ю. В. Ковбасюк (голова), О. Ю. Оболенський (заст. голови), С. М. Серьогін (заст. голови) [та ін.]. – К. ; Одеса: НАДУ, 2013.

27. Державне управління : підручник : у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; редкол. : Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. - К. ; Дніпропетровськ : НАДУ, 2013. - Т. 2. - 324 с.

28. Державне управління та державна служба: Словник-довідник. / Уклад. Оболенський О.Ю.– К.: КНЕУ, 2005.– 480 с.

29. Дрешпак В.М. Комунікації в публічному управлінні [Текст] : навч. посіб. / В. М. Дрешпак ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Дніпропетр. регіон. ін-т держ. упр., Каф. інформ. технологій та інформ. систем. - Дніпропетровськ : ДРІДУ НАДУ, 2015. - 168 с.

30. Європейська інтеграція: Навч. посібник / Кол. авт.; за заг. ред. І.А. Грицяка та Д.І. Дзвінчука. – Івано-Франківськ: Місто НВ, 2013. – 464 с.

31. Енциклопедія державного управління. У 8 т. - Т. 8: Публічне урядування / наук.-ред. Кол.: В.С. Загорський [та ін.] - Львів: ЛРІДУ, НАДУ, 2011. - 712 с.

32. Зубчик О.А., Шульга М.А. Менеджмент в органах державної влади. Навчальний посібник. Видання 2-е, допрацьоване. Суми, ФОП Литовченко Є.Б. 2020. - 158 с.

33. Ірхін Ю.Б Діагностика та розвиток професійних управлінських і лідерських здібностей державних службовців і службовців органів місцевого самоврядування в Україні [Текст] : навч. посіб. / Ю. Б. Ірхін, В. Л. Федоренко ; за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. Л. Федоренка ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Швейцар.-укр. проект "Підтримка децентралізації в Україні - DESPRO". - Київ : Ліра-К, 2015. - 114 с.

34. Кілієвич О. Англо-український глосарій термінів і понять з аналізу державної політики та економіки. – К.: Вид-во Соломії Павличко —Основи, 2003. – 510 с.

35. Клименко І. В. Електронні послуги : навч. посіб. / І. В. Клименко ; за заг. ред. д-ра наук з держ. упр., проф. Н. В. Грицяк. – К. : НАДУ при Президентові України, 2014. – 100 с. 36. Коваленко М.А., Кругла Н.А., Радванська Л.М., Швороб-Херсон Г.М. Регіональний менеджмент: Навч. посіб. – Херсон: Олді-плюс, 2004. – 304с.

37. Колпаков В.М. Теорія і практика прийняття управлінських рішень[текст] : Навчальний посібник/ В.М. Колпаков.- К.: МАУП, 2011. - 253с.
38. Литвинова Л. В. Менеджмент і маркетинг електронного урядування : навч. посіб. / Л. В. Литвинова. - К. : НАДУ, 2013. - 72 с.
39. Неліпа Д.В. Організаційно-правові засади державної служби в Україні. Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 368 с.
40. Оболенський О.Ю. Опорний конспект лекцій з навчальної дисципліни «Публічне управління»: наукова розробка / О.Ю. Оболенський, С.О. Борисевич, С.М. Коник. - К.: НАДУ, 2011. - 56 с.
41. Органи державної влади в Україні: структура, функції та перспективи розвитку: Навч. посібник / Н. Р. Нижник, С. Д. Дубенко, Н. Г. Плахотнюк та ін.; За заг. ред. Н. Р. Нижник. - К.: ЗАТ "Нічлава", 2003. - 288 с.
42. Петроє О. М. Соціальний діалог у державному управлінні: європейський досвід та українські реалії : монографія / О. М. Петроє. - К. : НАДУ, 2013. - 304 с.
43. Північноатлантичний альянс: історія, функція, структура та відносини з Україною: / Кол. авт.; за заг. ред. І.А. Грицяка та Д.І. Дзвінчука. – Івано- Франківськ: Місто НВ, 2013. – 592 с.
44. Політична освіта публічних службовців в Україні / [Ю. Лихач (кер. авт. колективу), Л. Комаха, О. Зубчик, М. Канавець, А. Малюга, С. Гербеда, С. Липовська, Н. Щербак ; за заг. ред. Н. Алюшиної]. – К.: Центр адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу, 2020. 219 с.
45. Права людини та підзвітність органів влади в Україні / Ред. Ю. Саєнко. – К.: Фоліант, 2003. – 184 с.
46. Публічне управління в забезпеченні сталого (збалансованого) розвитку [Текст] : навч. посіб. / Т. К. Гречко, С. А. Лісовський, С. А.

Романюк, Л. Г. Руденко ; Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України, Ін-т географії НАН України. - Київ : [б. в.] ; Херсон : Грінь Д. С., 2015. - 264 с.

47. Публічне управління та адміністрування у сфері національної безпеки (системні, політичні та економічні аспекти): Словник-довідник / С.П.Завгородня, М.Г.Орел, Г.П.Ситник [уклад.] / за заг.ред. Д.В.Неліпи, Є.О.Романенка, Г.П.Ситника. Київ: Видавець Кравченко Я.О., 2020, 380 с.

48. Саймон Г. Адміністративна поведінка. Дослідження процесів прийняття рішень в організаціях, що виконують адміністративні функції: Пер. з англ. / Герберт Саймон. – К.: АртЕк, 2001. – 392 с.

49. Ситник Г. П., Зубчик О. А., Орел М. Г., Штельмашенко М. Г. Політико-правове забезпечення публічного управління та адміністрування: підручник / за ред. Г. П. Ситника. Вінниця: ФОП Кушнір Ю. В., 2020. 504 с.

50. Ситник Г.П., Орел М.Г. Публічне управління у сфері національної безпеки: підручник / Г.П.Ситник, М.Г.Орел, Київ: Видавець Кравченко Я.О., 2020. 360 с.

51. Фіолевський Д., Лобанцев С., Мезенцев Є. Державна виконавча служба в Україні: Навч. посіб. – К.: Алерта, 2004.– 564 с.

52. Чемерис А. Розроблення та управління проектами у публічній сфері: європейський вимір для України. Практичний посібник / [Чемерис А.]; Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні – DESPRO». – К. : ТОВ «Софія-А». – 2012. – 80 с.

53. Чернов С.І. Текст лекцій з дисципліни «Публічне адміністрування» (для студентів всіх форм навчання за спеціальністю 7.03060101, 8.03060101 «Менеджмент організацій і адміністрування (за видами економічної діяльності)») / С.І. Чернов, С.О. Гайдученко; Харк. нац. ун-т міськ. госпва ім. О.М. Бекетова. – Х.: ХНУМГ, 2014. – 97с.

54. Цветков В.В. Державне управління: основні фактори ефективності (політико-правовий аспект).- Харків, 1996.

55. Чорнобиль І. Є. Організація діяльності державного службовця [Текст] : навч. посіб. / І. Є. Чорнобиль ; Львів. регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. - Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2015. - 131 с.

56. Шульга М.А. Соціально-політичне управління. Навчальний посібник / М.А. Шульга. - К.: Центр учбової літератури, 2008. – 248 с.